

1

ไวยากรณ์เพิ่มพูนปัจจุบัน: ตัวแบบหลักการและกรอบคำ

1.1 แนวคิดของไวยากรณ์เพิ่มพูนปัจจุบัน

แนวคิดของไวยากรณ์เพิ่มพูนในปัจจุบัน นับตั้งแต่ช่วงทศวรรษ ค.ศ. 1980 เป็นต้นมานับว่ายังคงพัฒนาสืบเนื่องมาจากแนวคิดทฤษฎีปริวรรตเพิ่มพูน ที่ชอมสกีเสนอไว้ในหนังสือ *Syntactic Structure* ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1957 (Chomsky 1957) มาจนถึงทฤษฎีฉบับมาตรฐานในปี 1965 โดยมุ่งพัฒนาเป็นทฤษฎีที่พยายามจะอธิบายไวยากรณ์สากล (Universal Grammar) เป็นทฤษฎีที่จะสามารถให้คำอธิบายในเรื่องกระบวนการความคิดในเชิงภาษาและกระบวนการเรียนรู้ภาษาของมนุษย์ ซึ่งหากบรรลุจุดประสงค์ข้อนี้ได้ ทฤษฎีนี้ก็จะจัดว่าเป็นทฤษฎีที่มีความสมบูรณ์ (adequacy) ในระดับอธิบาย (explanatory adequacy) คือระดับที่อธิบายได้ว่าเหตุใดภาษามนุษย์จึงมีลักษณะในรูปแบบดังที่ปรากฏอยู่ (ดูรายละเอียดของแนวคิดเหล่านี้ใน อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ (2544: 159-188))

การพัฒนาแนวคิดไวยากรณ์เพิ่มพูนปัจจุบันไปในทิศทางดังกล่าว เริ่มเด่นชัดตั้งแต่การเสนอทฤษฎีที่เป็นที่รู้จักกันในนาม “ทฤษฎีกำกับและผูกมัด” ตรงกับชื่อภาษาอังกฤษว่า *Government - Binding Theory* เรียกย่อ ๆ ว่า “GB” (จีบี) ในช่วงทศวรรษ 1980

ชอมสกี (Chomsky 1996:5) กล่าวว่า แม้ว่าจุดประสงค์ดังกล่าวจะเป็นจุดประสงค์หลักของทฤษฎีไวยากรณ์เพิ่มพูนมาตลอดตั้งแต่ที่เขาเสนอไว้ในปี 1965 แต่แนวทางการเข้าถึงปัญหาของทฤษฎีไวยากรณ์เพิ่มพูน นับตั้งแต่ช่วงทศวรรษ 1980 เป็นต้นมานั้น เป็นการแหวกแนวทางการวิเคราะห์ทางภาษาศาสตร์อย่างสิ้นเชิง กล่าวคือ แต่เดิมนั้นไวยากรณ์เพิ่มพูนนับตั้งแต่ปี 1965 เป็นต้นมา ยังคงวิเคราะห์ทางภาษาศาสตร์ตามแนวทางดั้งเดิมที่ปฏิบัติกันมา กล่าวคือพยายามหาข้อสรุปหรือหลักกว้าง ๆ จากระบบของกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ซับซ้อนที่ปรากฏในภาษาต่าง ๆ แต่ละภาษา แต่นับแต่ช่วง ทศวรรษ 1980 นักไวยากรณ์เพิ่มพูนก็ได้เริ่มเปลี่ยนแนวทางการวิเคราะห์ โดยเปลี่ยนไปเป็นแนวคิดที่ว่า ในภาษาต่าง ๆ นั้นไม่มีกฎเกณฑ์เฉพาะสำหรับแต่ละโครงสร้างในภาษา แต่เราจะอธิบายลักษณะของทุกภาษาได้ด้วย หลักการทางภาษา (Principles) ที่เป็นสากล ซึ่งจะกำหนดกรอบคำ (Parameters) สำหรับแต่ละหลักการนั้น ๆ ความแตกต่างที่ปรากฏในแต่ละภาษาเป็นเพราะแต่ละภาษาอาจจะกำหนดค่าภายในแต่ละกรอบคำต่างกัน จึงทำให้เกิดลักษณะเฉพาะภาษาขึ้น แนวคิดนี้ปัจจุบันเป็นที่รู้จักกันในนาม “ตัวแบบหลักการและกรอบคำ” (Principle and Parameters Model) ซึ่งเรียกกันโดยย่อว่า “P&P”

ชอมสกีได้เคยกล่าวเปรียบเทียบแนวคิดนี้ไว้ในการบรรยายในช่วงปี ค.ศ. 1986 ว่า ถ้าจะเปรียบเทียบความรู้เชิงภาษาที่มนุษย์มีมาแต่เกิด เหมือนเช่นกับแผงสวิตช์ มนุษย์ทุกคนจะมีแผงสวิตช์ติดตัวมาประเภทเดียวกัน โดยมีจำนวนสวิตช์เท่ากันหมด แต่ว่าค่าของสวิตช์ต่าง ๆ ที่อยู่ในแผงนั้น ก็อาจจะปรับให้แตกต่างกันในแต่ละภาษา ขึ้นอยู่กับข้อมูลภาษาที่ได้เรียนรู้ แผงสวิตช์นี้ก็คือ กรอบคำ (Parameter) ของภาษา การปรับค่าสวิตช์ในแต่ละภาษา ก็คือการกำหนดค่าของแต่ละกรอบคำ (Parameter Setting) ในภาษา ดังนั้นความแตกต่างที่ปรากฏในภาษาต่าง ๆ จึงเป็นเรื่องการแปรค่าในกรอบคำ (Parametric Variation)

ชอมสกี กล่าวสรุปแนวคิด “ตัวแบบหลักการและกรอบคำ” (Principle and Parameters Model) ไว้ดังต่อไปนี้ (Chomsky and Lasnik 1996: 25-26)

“The P&P approach aims to reduce descriptive statements to two categories; language-invariant, and language-particular. The language-invariant statements are principles (including the parameters,

each on a par with a principle of UG); the language-particular ones are specifications of particular values of parameters. The notion of construction, in the traditional sense, effectively disappears; it is perhaps useful for descriptive taxonomy but has no theoretical status. Thus, there are no such constructions as Verb Phrase, or interrogative and relative clause, or passive and raising constructions. Rather, there are just general principles that interact to form these descriptive artifacts."

“แนวคิดตัวแบบหลักการและกรอบค่านีมุ่งลดการบรรยาย(ภาษา)ให้เหลือเพียง 2 ประการ คือ ลักษณะทั่วไปของภาษา และลักษณะเฉพาะของภาษา คำบอกเล่าเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของภาษานั้น คือ หลักการ (ซึ่งรวมถึง กรอบคำ ด้วย โดยแต่ละกรอบคำจะเทียบได้กับหลักการหนึ่งของไวยากรณ์สากล) คำบอกเล่าเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะภาษานั้นคือคุณสมบัติเฉพาะของค่าเฉพาะของกรอบคำต่างๆ แนวคิดเรื่องหน่วยสร้างตามความหมายดั้งเดิมนั้นถือว่าไม่มีอีกต่อไป แนวคิดเรื่องหน่วยสร้างนี้อาจจะมีประโยชน์สำหรับการจัดหมวดหมู่เชิงพรรณนา แต่ก็จะมีสถานภาพในทฤษฎีไวยากรณ์ใหม่นี้ ดังนั้น จึงไม่มีหน่วยสร้างต่างๆ เช่น หน่วยสร้างกริยาวลี หรือ หน่วยสร้างประโยคคำถาม และหน่วยสร้างคุณานุประโยค หรือ หน่วยสร้างประโยคกรรม และหน่วยสร้างยกประธาน แต่จะมีเพียงหลักการทั่วไปที่ปฏิสัมพันธ์กันเพื่อสร้างรูปแบบของหน่วยที่พรรณนาในรูปต่างๆเหล่านี้”

จุดประสงค์หลักในการศึกษาภาษาของตามแนวคิดของทฤษฎีนี้ มิใช่การศึกษาลักษณะของภาษาใดภาษาหนึ่ง หากแต่เป็นการศึกษาลักษณะสากลของภาษา (ไวยากรณ์สากล) การศึกษากรอบคำ หรือ หลักการกว้างๆทั่วไปที่ปรากฏในภาษาต่างๆ กล่าวคือ ในการศึกษาภาษาแต่ละภาษา จะมุ่งศึกษาลักษณะภาษาเพื่อจะดูว่ามีลักษณะใดที่เป็นลักษณะร่วมที่มีปรากฏในภาษาอื่น ๆ ด้วยหรือไม่ หากมีความแตกต่าง จะสามารถอธิบายได้ว่าเป็นความแตกต่างของค่าในกรอบคำอย่างไรบ้าง

ชอมสกี (Chomsky 1996) เสนอองค์ประกอบของภาษาตามแนวคิด "ตัวแบบหลักการและกรอบคำ" (Principles and Parameters Model) ไว้ว่าประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก ๆ 2 องค์ประกอบ คือ 1. องค์ประกอบโครงสร้าง (Phrase Structure) และ 2. คลังศัพท์ (Lexicon)

สำหรับองค์ประกอบโครงสร้างนั้น ถือว่าเป็นระบบที่กำหนด (generate) ลักษณะโครงสร้างของรูปภาษา หรือที่ชอมสกีเรียกว่า SD (Structural Description) ซึ่งจะระบุคุณสมบัติทุกประการของหน่วยภาษา

คลังศัพท์ คือ รายการศัพท์ทั้งหมดในภาษา และคุณสมบัติต่างๆในเชิงภาษาของศัพท์

สำหรับแนวคิด "ตัวแบบหลักการและกรอบคำ"เกี่ยวกับเรื่องระดับของรูปแทนของภาษา (representation) นี้ ยังคงสืบเนื่องมาจากแนวคิดตามทฤษฎีไวยากรณ์เพิ่มพูนฉบับขยาย คือ เห็นว่าภาษามีรูปแทน ระดับต่างๆดังนี้

1. โครงสร้างดี (D-Structure) เป็นระดับโครงสร้างที่เป็นรูปแทนการเรียงเรียงศัพท์ตามเงื่อนไขลักษณะโครงสร้างรูปภาษา และความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ และไวยากรณ์ของหน่วยต่างๆที่เป็นองค์ประกอบของโครงสร้างนี้ ชอมสกีเสนอว่าทุก ๆ ภาษาจะมีความเหมือนกันในโครงสร้างระดับนี้ และในระดับรูปตรรกะ

(Chomsky 1996:26)

2. ระดับรูปเสียง (Phonetic Form หรือ PF) เป็นระดับที่เกี่ยวกับรูปเสียง

3. ระดับรูปตรรกะ (Logical Form หรือ LF) เป็นระดับรูปแทนความหมายในเชิงตรรกะ ชอมสกีเสนอว่าทุก ๆ ภาษาจะมีความเหมือนกันในโครงสร้างระดับนี้ และในระดับโครงสร้างดี (Chomsky 1996:26)

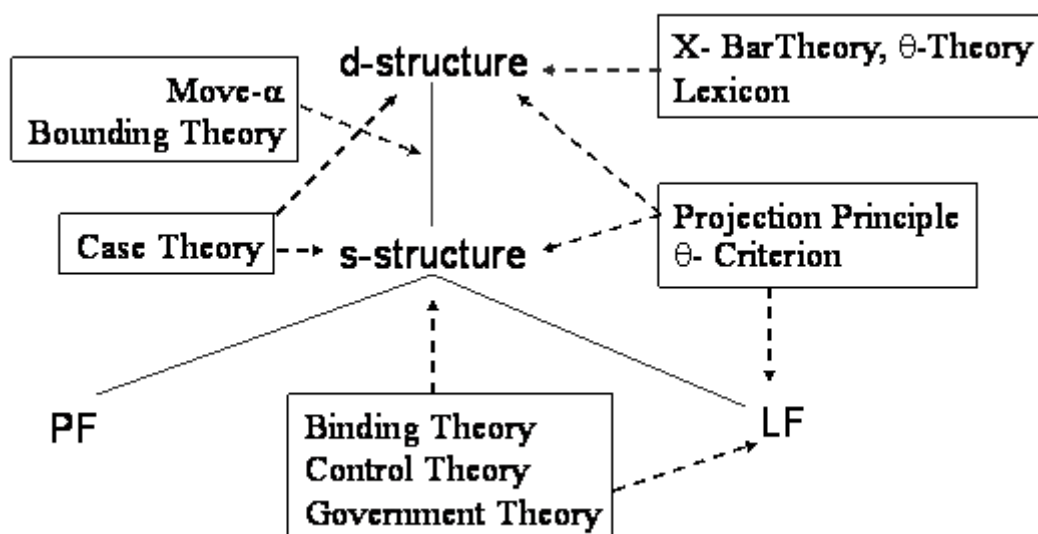
4. โครงสร้างเอส (S-Structure) เป็นระดับโครงสร้างตัวกลาง (Intermediate Level) ที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างระดับโครงสร้าง-ดี และระดับรูปเสียง และระดับรูปตรรกะ

หน่วยต่างๆ ในโครงสร้าง-ดี นั้นอาจมีการโยกย้ายเปลี่ยนแปลงตำแหน่งได้ ซึ่งตามแนวคิดนี้ เห็นว่าเป็นไปตามกระบวนการเคลื่อนย้ายหน่วยทั่วไป ซึ่งกล่าวสรุปเป็นกฎกลางๆ ไว้เพียงว่าเป็น กฎย้ายหน่วย (Move- α) ซึ่งก็คือกล่าวหาว่าหน่วยต่างๆ นั้นสามารถย้ายไปในตำแหน่งต่างๆ ได้ (Move anything anywhere) ผลของการโยกย้ายหน่วยต่างๆ จะปรากฏให้เห็นในโครงสร้างเอส สำหรับเงื่อนไขต่างๆ ของการย้ายหน่วย เช่น หน่วยใดบ้างที่ย้ายได้ ตำแหน่งใดบ้างที่ย้ายได้ นั้นจะไม่มีเงื่อนไขเฉพาะเจาะจง แต่จะเป็นผลที่กำหนดโดยหลักการและเงื่อนไขต่างๆ ในภาษา

สำหรับหลักการและเงื่อนไขต่างๆ ของภาษานั้น ซอมสกี (1982) ได้กล่าวไว้เป็นกลุ่มทฤษฎีย่อย (Modules) ดังนี้

1. ทฤษฎีเอ็กซ์บาร์ (X-Bar Theory) เป็นเงื่อนไขเกี่ยวกับโครงสร้างทั่วไปของหน่วยในภาษา ในด้านองค์ประกอบและการเรียงเรียงองค์ประกอบเป็นหน่วยสร้างระดับต่างๆ
2. ทฤษฎีทีตา (θ -Theory) เป็นเงื่อนไขที่เกี่ยวกับบทบาทความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์และไวยากรณ์ของหน่วยในโครงสร้าง
3. ทฤษฎีการก (Case Theory) เป็นเงื่อนไขที่เกี่ยวกับการกำหนดรูปการกนามธรรมแก่หน่วยในโครงสร้าง
4. ทฤษฎีกำกับ (Government Theory) เป็นเงื่อนไขที่เกี่ยวกับเงื่อนไขความสัมพันธ์ในเชิงโครงสร้างภายในหน่วยภาษา
5. ทฤษฎีผูกมัด (Binding Theory) เป็นเงื่อนไขเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างรูปอ้างอิง (anaphors) และรูปหลักที่ถูกแทน (antecedents)
6. ทฤษฎีจำกัดการย้ายที่ (Bounding Theory) เป็นเงื่อนไขเกี่ยวกับขอบเขตของการเคลื่อนย้ายหน่วย
7. ทฤษฎีควบคุม (Control Theory) เป็นเงื่อนไขที่เกี่ยวกับการกำหนดรูปหลักที่ถูกแทนของหน่วยไร้รูป PRO

ความสัมพันธ์ของรูปแทนภาษาระดับต่างๆ และหลักการและเงื่อนไขของภาษาตามแนวคิดนี้แสดงได้ตามแผนภูมิต่อไปนี้

(ดัดแปลงจาก รูป 2.6 ใน Cook 1988: 33)

ชอมสกีได้เริ่มเสนอแนวคิด “ตัวแบบหลักการและกรอบคำ” ตั้งแต่ต้นทศวรรษ 1980 แต่ในช่วงแรกๆ แนวคิดนี้เป็นที่รู้จักกันในนาม ทฤษฎีกำกับและผูกมัด (**Government- Binding Theory**) ตามชื่อหนังสือ Lectures on Government and Binding ซึ่งตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 1981 ในหนังสือเล่มนี้ (Chomsky 1981) ชอมสกี นำเสนอแนวคิดโดยรวมของ “ตัวแบบหลักการและกรอบคำ” เป็นครั้งแรก โดยกล่าวถึงทฤษฎีย่อย 2 ทฤษฎี คือทฤษฎีกำกับ และทฤษฎีผูกมัด เป็นพิเศษ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า 2 ทฤษฎีย่อยนี้มีบทบาทและความสำคัญมากกว่าทฤษฎีย่อยอื่นๆ ในงานเขียนต่างๆของชอมสกีเองหลังจากปีค.ศ. 1981 ก็ได้เรียกทฤษฎีนี้ว่า “หลักการและกรอบคำ” มาตลอด ซึ่งสำหรับกรณีเรื่อง “ชื่อ” นี้ ชอมสกีเองก็มีความเห็นว่าชื่อ “ทฤษฎีกำกับและผูกมัด” อาจทำให้เกิดความเข้าใจผิด (Chomsky 1996: 29, 162) และควรจะใช้ ดังนั้นในระยะหลังๆตั้งแต่ช่วงทศวรรษ 1990 เป็นต้นมา จึงนิยมเรียกแนวคิดนี้ว่า “ตัวแบบหลักการและกรอบคำ”

ในบทความต่อไปนี้ จะกล่าวถึงกลุ่มทฤษฎีย่อยซึ่งเป็นองค์ประกอบและหลักการเงื่อนไขตามแนวคิด “ตัวแบบหลักการและกรอบคำ” เป็นรายทฤษฎี

แบบฝึกหัด (บทที่ 1)

1. จงกล่าวถึง “แนวคิดหลักการและกรอบคำ” โดยสังเขป ในประเด็นเรื่อง จุดประสงค์การศึกษาภาษา ไวยากรณ์สากล และ ไวยากรณ์เฉพาะภาษา
2. จงอธิบายความคิดเรื่อง รูปแทนภาษา ตามแนวคิดหลักการและกรอบคำ

2

ทฤษฎีย่อ: คลังศัพท์ (Lexicon) และทฤษฎีที่ตา (θ -Theory)

คลังศัพท์ คือคลังข้อมูลรายละเอียดต่างๆของคุณสมบัติทุกประการที่เกี่ยวข้องกับศัพท์ (lexical item) ในภาษานั้นๆ ซึ่งเป็นคุณสมบัติเฉพาะของศัพท์ ที่ไม่สามารถทำนายได้จากหลักการต่างๆของไวยากรณ์สากล หรือจากกรอบคำใดๆที่เกี่ยวข้องกับหมวดไวยากรณ์ประเภทนั้นๆ รายละเอียดคุณสมบัติของศัพท์ที่ระบุไว้ได้แก่ คุณสมบัติทางเสียง คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ เช่น หมวดไวยากรณ์ ลักษณะเงื่อนไขการเกิดร่วมกับศัพท์หรือหน่วยภาษาอื่นๆ ในกรณีศัพท์นั้นๆสามารถปรากฏเป็นส่วนหลัก (head) ของโครงสร้างได้ ในกรณีของหมวดคำประเภทคำนาม ก็จะมีการระบุลักษณะ (feature) ที่เกี่ยวข้องกับนาม อันได้แก่ ลักษณะที่บอก บุรุษ พจน์ เพศ (เรียกว่า ลักษณะพาย (Φ -features /Phi-features) และคุณสมบัติทางความหมาย เป็นต้น สำหรับคุณสมบัติต่างๆของศัพท์นี้ จะระบุไว้เป็นชุดของลักษณะต่างๆ (feature set) ซึ่งตามทฤษฎีแล้ว สำหรับศัพท์บางตัวลักษณะเหล่านี้บางลักษณะอาจจะขาดหายไป ตัวอย่างเช่น ในกรณีที่ชุดของลักษณะที่เป็นลักษณะทางเสียงของศัพท์ใดศัพท์หนึ่งขาดหายไป ศัพท์นั้นก็เลยไม่ปรากฏรูป เรียกว่าเป็น ประเภทไร้รูป (Empty Category) เป็นต้น

ขอมสกี(Chomsky 1986a,1996) แบ่งศัพท์ออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ ตามเนื้อหาเชิงศัพท์ ได้แก่

1. คำศัพท์ (lexical) ได้แก่ ศัพท์ที่มีความหมายเชิงเนื้อหา ได้แก่ศัพท์ต่างๆที่เป็นหมวดคำประเภทที่เป็นส่วนหลัก (head) ของโครงสร้างได้ เช่น N (Noun), V (Verb), A (Adjective), P (Pre/Post – position)

2. คำไวยากรณ์ หรือ คำหน้าที่ (non-lexical/functional) ได้แก่ ศัพท์ที่ไม่มีความหมายเชิงเนื้อหา เช่น ศัพท์ที่ปรากฏในหมวดคำประเภท I (Inflection) หรือ INFL อันได้แก่หน่วยช่วยกริยา ที่แสดงกาลและการณ์ลักษณะของภาคแสดง เช่น ศัพท์ would, might, can ในภาษาอังกฤษ รวมทั้งหน่วยที่ระบุลักษณะสอดคล้องทางไวยากรณ์ (agreement)¹, ศัพท์ในหมวดคำประเภทตัวนำส่วนเติมเต็ม Comp (Complementizer) เช่น if, whether เป็นต้น

กรณีคำศัพท์นั้น จะมี เงื่อนไขการเกิดร่วม ที่เรียกว่า คุณสมบัติการเลือกสรร (selectional properties)ของศัพท์ได้ 2 ลักษณะ (Chomsky 1986a: 86-7) คือ

1) การเลือกสรรเชิงอรรถศาสตร์ (Semantic Selection หรือ S-selection)² ระบุว่าศัพท์นั้นจะเกิดร่วมกับหน่วยที่มีบทบาทความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์³ใดบ้าง ตัวอย่างเช่น ศัพท์ hit จะมีเงื่อนไขการเกิดร่วมกับบทบาทอรรถศาสตร์ 2 บทบาทคือ Agent (ผู้กระทำ) และ Patient (ผู้รับ) เป็นต้น

2) การเลือกสรรเชิงประเภทไวยากรณ์ (Category Selection หรือ C-selection) ระบุว่า ศัพท์นั้นจะเกิดร่วมกับประเภทไวยากรณ์ (Category) ใดได้บ้าง ตัวอย่างเช่น

ศัพท์ว่า hit จะมีเงื่อนไขการเกิดร่วมกับ หน่วยนาม (NP) 2 หน่วย โดยหน่วยนามหน่วยหนึ่งนั้น เป็นส่วนเติมเต็ม (complement) ดังเช่นในประโยค [_{NP}The man] hit [_{NP} the ball]

¹ เช่น หน่วยที่ผันกริยาให้สอดคล้องตามเพศ หรือ พจน์ของประธาน หรือ หน่วยที่ผันรูปคุณศัพท์ให้สอดคล้องตามเพศ หรือ พจน์ ของนามหลัก

² ในช่วงทศวรรษ 1980 ต้นๆ นิยมใช้คำว่า θ -marking (การบ่งชี้บทบาทที่ตา)

³ สำหรับศัพท์ภาษาอังกฤษที่ใช้เรียกบทบาทความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์นั้นมีหลากหลาย ได้แก่ Semantic Role, Thematic Role, θ -Role, Theta-Role

ศัพท์ think จะมีเงื่อนไขเกิดร่วมกับหน่วยประเภท NP และ ประโยคย่อย (S') โดย ประโยคย่อย (S') เป็นส่วนเติมเต็ม ดังเช่น ในประโยค [_{NP}The man] think [_{S'} that dinner is ready]. เป็นต้น

นอกจากแต่ละศัพท์จะระบุเงื่อนไขการเกิดร่วมทั้ง 2 ลักษณะแล้ว ก็ยังมีหลักในการระบุความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างหน่วยที่เงื่อนไขทั้ง 2 ประเภทกำหนดไว้ เช่น ในกรณี ศัพท์ hit บทบาททางอรรถศาสตร์ ผู้รับ (Patient) ของศัพท์ จะสัมพันธ์กับ ส่วนเติมเต็มที่เป็น หน่วยนาม (NP) และบทบาทผู้กระทำ (Agent) นั้นจะสัมพันธ์กับหน่วยนาม (NP) อีกหน่วยหนึ่ง เป็นต้น ซึ่งตามตัวอย่างประโยคที่ให้ไว้ข้างต้น บทบาทผู้รับการกระทำ ของ hit จะสัมพันธ์กับหน่วยนาม The ball และ บทบาทผู้กระทำ ของ hit สัมพันธ์กับหน่วยนาม The man.

สำหรับความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างเงื่อนไขทั้ง 2 ลักษณะ (บทบาททางอรรถศาสตร์ กับ ประเภททางไวยากรณ์) นั้น ชอมสกี (Chomsky 1986a: 87, 1996:32) เห็นว่า อธิบายได้ในลักษณะสูตรคู่ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง (Canonical Structure Realization หรือ CSR) ตามแนวคิดของกริมชอว์ (Grimshaw 1981) เช่น บทบาทที่ตา Agent มักจะสัมพันธ์กับนามวลี (NP) ดังนั้นจึงสรุปเป็นสูตรคู่ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง CSR ได้ว่า CSR(Agent)=NP กล่าวคือ คู่ความสัมพันธ์ของ Agent คือ นามวลี (NP) ตัวอย่าง สูตร CSR อื่นๆที่ชอมสกีกล่าวถึงได้แก่ CSR(proposition)=S กล่าวคือ คู่ความสัมพันธ์ของประพจน์ ก็คือ ประโยค ชอมสกี (Chomsky 1996: 30) เห็นว่า คู่ความสัมพันธ์ลักษณะนี้เป็นสิ่งที่ทำนายได้ ไม่ใช่ลักษณะเฉพาะของศัพท์ตัวใดตัวหนึ่ง จึงไม่ควรจะระบุไว้เป็นคุณสมบัติของศัพท์ หากแต่ น่าจะเป็นส่วนหนึ่งของไวยากรณ์สากล

สำหรับศัพท์ในชนิดของ คำประเภทกริยาที่มีคุณสมบัติเป็นส่วนหลัก (head) นั้น เงื่อนไขการเกิดร่วมทั้ง 2 ลักษณะ เรียกรวมได้ว่า เป็น โครงสร้างอาร์กิวเมนต์ (argument structure) ของกริยา ตามอิทธิพลแนวคิดของ ตรรกวิทยาสัญลักษณ์ที่กล่าวไว้แล้วใน อมราและคณะ (2544) บทที่ 9 ตามแนวคิดนี้จะใช้คำว่า โครงสร้างอาร์กิวเมนต์ สำหรับ เรียกอุปแทนความหมายของประพจน์ (proposition) หรือประโยคตรรกวิทยา อันประกอบไปด้วย ภาคแสดง (predicate) และ อาร์กิวเมนต์ อาร์กิวเมนต์ คือ รูปแทนที่ใช้อ้างอิงถึงสิ่งต่างๆ (referring expression) และ ภาคแสดง ก็คือ ความสัมพันธ์ระหว่างอาร์กิวเมนต์ในประพจน์นั้นๆ ตัวอย่างเช่น จากรูปประโยค John loves Mary และ John runs. จะเขียนเป็นรูปแบบโครงสร้างอาร์กิวเมนต์ได้ดังนี้

Love (j, m)

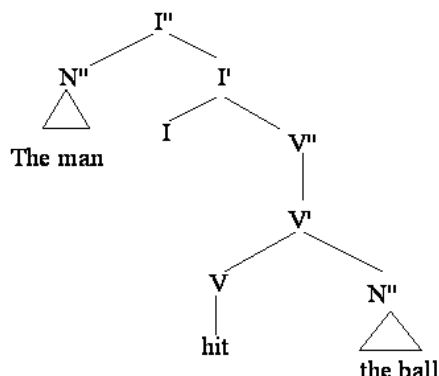
Run (j)

กล่าวคือ Run เป็นภาคแสดงที่มีอาร์กิวเมนต์ 1 หน่วย ซึ่งในรูปแทนดังกล่าว แสดงด้วยสัญลักษณ์ j คำว่า 'Run' จึงจัดเป็นภาคแสดงประเภทอาร์กิวเมนต์เดียว (one-place predicate) Love เป็นภาคแสดงที่มีอาร์กิวเมนต์ 2 หน่วย ซึ่งในรูปแทนดังกล่าว แสดงด้วยสัญลักษณ์ j แล m คำว่า 'love' จึงจัดเป็นภาคแสดงประเภทสองอาร์กิวเมนต์ (two-place predicate)

สำหรับแนวคิดตัวแบบหลักการและกรอบคำ นั้นใช้คำว่า อาร์กิวเมนต์ หมายถึง หน่วยที่มีบทบาทที่ตา หรือหน่วยที่มีแนวโน้มจะได้รับบทบาทที่ตา (potential θ -position) และเรียกตำแหน่งของหน่วยในโครงสร้างที่รับการระบุบทบาทที่ตาว่า ตำแหน่งอาร์กิวเมนต์ (Argument position) หรือ ตำแหน่งเอ (A-Position) และเรียกตำแหน่งของหน่วยที่ไม่มีบทบาทที่ตาว่า ตำแหน่งไม่ใช่อาร์กิวเมนต์ (Non-Argument position) หรือ ตำแหน่งเอ-บาร์ (\bar{A} -Position หรือ A-bar Position) ตำแหน่งที่จัดว่าเป็นตำแหน่งอาร์กิวเมนต์ ได้แก่ ส่วนเติมเต็มของ ส่วนหลัก (head) ตำแหน่งที่จัดว่าเป็นตำแหน่งไม่ใช่อาร์กิวเมนต์ ได้แก่ ตำแหน่งส่วนขยายรวม (adjunct) กริยาจะเป็นตัวบ่งชี้บทบาทที่ตา (θ -mark) ให้แก่หน่วยต่างๆที่เป็นหน่วยประกอบของกริยานั้นๆ

นอกจากนั้น แนวคิดตัวแบบหลักการและกรอบคำยังถือว่า อาร์กิวเมนต์มี 2 ประเภท ตามแนวคิดเรื่องภาคแสดง (predication) ของวิลเลียมส์ (Williams 1980) คือ อาร์กิวเมนต์วงใน (Internal Argument) ซึ่งได้แก่หน่วยที่เป็นส่วนเติมเต็ม ของส่วนหลัก และอาร์กิวเมนต์วงนอก (External Argument) ซึ่งใช้เรียก หน่วยประธาน

ของประโยค ที่จัดว่าเป็นหน่วยที่ได้รับการกำหนดบทบาทที่ตาทางอ้อมจากกริยา(ภาคแสดง) เนื่องจากเป็นหน่วยที่มีได้เป็นกิ่ง (node) ที่เป็น กิ่งพี่น้อง (sister node) หรือ หน่วยประชิด⁴ ของ หน่วยกริยา โดยตรง หากแต่เป็น กิ่งที่สัมพันธ์กับหน่วยโปรเจกชันระดับสูงสุด⁵ (Maximal Projection) ของกริยา ดังเช่นในตัวอย่างต่อไปนี้

ในประโยคข้างต้น อาร์กิวเมนต์วงในของกริยา hit ก็คือ หน่วยนาม the ball ที่เป็นส่วนเติมเต็ม ในฐานะหน่วยกรรมของกริยา ส่วน อาร์กิวเมนต์วงนอกของกริยา hit ก็คือ หน่วยนาม the man ซึ่งมีใช้ส่วนเติมเต็ม แต่มีความสัมพันธ์ทางอ้อมกับหน่วยกริยา ในฐานะประธานของกริยานั้น ๆ

ความแตกต่างกันอีกประการหนึ่งระหว่าง อาร์กิวเมนต์วงใน และ อาร์กิวเมนต์วงนอก ก็คือ สำหรับกริยาแต่ละตัว จะมี อาร์กิวเมนต์วงนอกได้เพียงหน่วยเดียว ในขณะที่ไม่มีข้อจำกัดเรื่องจำนวนของอาร์กิวเมนต์วงใน เช่น กริยา hit มีอาร์กิวเมนต์วงใน ตัวเดียว คือ อาร์กิวเมนต์ที่มีบทบาทของผู้รับ (Patient) กริยา give มีอาร์กิวเมนต์วงในสองตัว คือ อาร์กิวเมนต์ที่มีบทบาทของผู้รับ/ผู้กระทบ (Patient/Theme) และ จุดหมาย/ผู้รับประโยชน์ (Goal/Benefactive) ในขณะที่ กริยา run ไม่มีอาร์กิวเมนต์วงในเลย

เงื่อนไขและข้อกำหนดต่างๆเกี่ยวกับโครงสร้างอาร์กิวเมนต์ของศัพท์ ตามแนวคิด ตัวแบบหลักการและกรอบคำ ดังกล่าวข้างต้นนี้ รวมเรียกว่า ทฤษฎีทีตา (θ -Theory) เราอาจกล่าวได้ว่า ทฤษฎีทีตา เป็นเงื่อนไขที่เกี่ยวกับบทบาทความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ของหน่วยในโครงสร้าง

ชอมสกี (Chomsky 1981: 36)กำหนดเงื่อนไขสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดบทบาทที่ตา หรือที่เรียกกันว่า เกณฑ์บทบาทที่ตา (Theta-Criterion, θ -criterion)ไว้ดังนี้

“each argument bears one and only one θ -role, and each θ -role is assigned to one and only one argument”

“อาร์กิวเมนต์แต่ละอาร์กิวเมนต์จะมีบทบาทที่ตาเพียงบทบาทเดียวเท่านั้น และบทบาทที่ตาแต่ละบทบาทก็ จะถูกกำหนดให้แก่อาร์กิวเมนต์เพียงอาร์กิวเมนต์เดียวเท่านั้น”

เงื่อนไข เป็นเงื่อนไขที่ระบุความสัมพันธ์ระหว่างเงื่อนไขการเกิดร่วม 2 ลักษณะที่กำหนดโดยศัพท์ อันได้แก่ การเลือกสรรเชิงอรรถศาสตร์ (Semantic Selection หรือ S-selection) และ การเลือกสรรเชิงประเภทไวยากรณ์

⁴ นิยมเรียก ความสัมพันธ์ของกิ่งในลักษณะนี้ว่า เป็น กิ่งพี่น้อง (sister node) โดยใช้ศัพท์ความสัมพันธ์ทางเครือญาติมาเรียก ความสัมพันธ์ของกิ่งต่างๆในแผนภูมิต้นไม้

⁵ หน่วยโปรเจกชัน นี้เป็นหน่วยโครงสร้างตามหลักการโปรเจกชัน (Projection Principle) ที่จะกล่าวในรายละเอียดในหัวข้อต่อไป ในที่นี้ หน่วยโปรเจกชันระดับสูงสุดของกริยา คือ หน่วยโครงสร้างที่ ประกอบด้วยส่วนประกอบตามโครงสร้างอาร์กิวเมนต์วงในของกริยาโดยครบถ้วน ซึ่งก็คือ หน่วยกริยาวลีนั่นเอง

(Category- Selection หรือ C-selection) ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น กล่าวคือ ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทไวยากรณ์ และบทบาทที่ตา ตามที่กำหนดโดยศัพท์ ในแต่ละประโยคนั้น ต้องเป็นความสัมพันธ์แบบหนึ่งต่อหนึ่ง ตัวอย่างการแสดงความสัมพันธ์ทางวากยสัมพันธ์ดังกล่าวของศัพท์ hit มีดังนี้

hit	[+V, -N]
	<u>Agent</u> , Patient
	[NP, NP]

[+V, -N] (แสดงคุณสมบัติประเภทไวยากรณ์ โดยใช้วากยลักษณ์⁶)

Agent, Patient (แสดงการเลือกสรรเชิงอรรถศาสตร์ บทบาทที่ตาที่ชัดเจนได้แสดงว่าเป็น อาร์กิวเมนต์วงนอก)

[NP, NP] (แสดงการเลือกสรรเชิงประเภทไวยากรณ์)

จากตัวอย่างนี้ บทบาทที่ตาผู้กระทำ (Agent) สัมพันธ์กับอาร์กิวเมนต์วงนอกที่เป็นหน่วยนาม และ บทบาทที่ตาผู้รับ (Patient) สัมพันธ์กับอาร์กิวเมนต์วงในที่เป็นหน่วยนาม

นับว่าเงื่อนไขการเกิดร่วม/การเลือกสรร (selectional properties) ของศัพท์นั้นก็ยังคงสืบทอดแนวคิดเดิม จากทฤษฎีไวยากรณ์เพิ่มพูนฉบับมาตรฐาน ฉบับปี ค.ศ. 1965 ซึ่งขณะนั้นแสดงไว้ในรูปของกฎจำแนกประเภทย่อย (Subcategorization Rules) (ดูรายละเอียด ใน อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์และคณะ (2544: 189-209 โดย การเลือกสรรเชิงประเภทไวยากรณ์ (Category Selection หรือ C-Selection) ตามแนวคิด ตัวแบบหลักการและกรอบคำ ในปัจจุบัน จะเทียบเท่าได้กับกฎจำแนกประเภทย่อยเข้มงวด (Strict Subcategorization) ในทฤษฎีฉบับปี ค.ศ. 1965 แต่การเลือกสรรเชิงประเภทไวยากรณ์ ตามแนวคิด ตัวแบบหลักการและกรอบคำ จะครอบคลุมไปถึงหน่วยที่เกิดร่วมอื่น ๆ ด้วย ไม่ได้จำกัดเฉพาะหน่วยที่เป็น ส่วนเติมเต็มเท่านั้น

สำหรับ บทบาทความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ใน การเลือกสรรเชิงอรรถศาสตร์ (Semantic Selection หรือ S-selection) นั้น นับว่าเป็นแนวคิดที่ได้รับอิทธิพลมาจาก แนวคิดเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างกริยาและหน่วยนามตามแนวคิดของไวยากรณ์ดั้งเดิมที่ได้นำมาพัฒนาเพิ่มเติมโดยนักภาษาศาสตร์รุ่นหลังๆ เช่น แนวคิด การกสัมพันธ์ (case relations) ของฟิลมอร์ (Fillmore 1968) และแนวคิด Thematic relations ของ กรูเบอร์ (Gruber 1965) และ แจ็คเคนดอฟ (Jackendoff 1972) เป็นต้น (Chomsky 1981: 35)

สำหรับ คำไวยากรณ์ / คำหน้าที่ (functional item) นั้นก็มี ลักษณะแสดงคุณสมบัติเช่นกัน และก็มีเงื่อนไขการเกิดร่วมเช่นกัน แต่คำกลุ่มนี้จะไม่มีการกำหนดบทบาทที่ตา (θ -Role) ตัวอย่างของคำไวยากรณ์ หรือ คำหน้าที่ ได้แก่

- คำประเภทตัวนำส่วนเติมเต็ม (Complementizer) แนวคิด ตัวแบบหลักการและกรอบคำ ถือว่า หน่วยระดับประโยคนั้นเป็นหน่วยไพรเจกชันระดับใหญ่ที่สุดของตัวนำส่วนเติมเต็ม โดยมี ตัวนำส่วนเติมเต็มเป็นส่วนหลัก จึงแสดงหน่วยระดับประโยคในแผนภูมิต้นไม่ว่า CP (Complementizer Phrase) คำประเภทตัวนำส่วนเติมเต็มในฐานะ ส่วนหลัก จะเกิดร่วมกับ ส่วนเติมเต็ม ซึ่งเป็น หน่วยระดับประโยค IP เช่น คุณสมบัติของ คำตัวนำส่วนเติมเต็ม whether อาจแสดงได้ดังนี้

whether	[COMP, +Q]
	IP

⁶ ชนิดของคำต่างๆ มีวากยลักษณ์ดังนี้ N(oun) = [+N, -V], V(erb) = [-N, +V], A(djective) = [+N, +V], P(reposition) = [-N, -V]

• คำประเภ INFL ⁷(**Inflection**) แนวคิด ตัวแบบหลักการและกรอบคำ ถือว่า หน่วยระดับอนุพากย์ นั้นเป็นหน่วยโพเจกชันระดับใหญ่ที่สุดของคำประเภ INFL โดยมี INFL เป็นส่วนหลัก จึงแสดงหน่วยระดับอนุพากย์ในแผนภูมิต้นไม้ว่า IP (Inflection Phrase) คำประเภ INFL ในฐานะ ส่วนหลัก จะเกิดร่วมกับ ส่วนเติมเต็มซึ่งเป็นหน่วยกริยาวลี (VP) เช่น คุณสมบัติของ คำประเภ INFL ที่แสดงปัจจุบันกาล และความคล้อยตามทางไวยากรณ์ของบุรุษที่ 3 เอกพจน์ในภาษาอังกฤษ อาจแสดงได้ดังนี้

-s	INFL [+ present, +singular] VP
----	---

แบบฝึกหัด (บทที่ 2)

- จงอธิบายศัพท์หรือแนวคิดต่อไปนี้ พร้อมยกตัวอย่างประกอบ: ลักษณะฟาย(Φ -features) ตำแหน่งอาร์กิวเมนต์ (A-position) ตำแหน่งไม่ใช่อาร์กิวเมนต์ (\bar{A} -position) อาร์กิวเมนต์วงใน (Internal Argument) อาร์กิวเมนต์วงนอก (External Argument)
- โครงสร้างอาร์กิวเมนต์ของกริยาคืออะไร สัมพันธ์กับ การเลือกสรรเชิงอรรถศาสตร์ (S-selection) และ การเลือกสรรเชิงไวยากรณ์ (C-selection) อย่างไร ยกตัวอย่าง กริยาภาษาไทย 2 คำมาประกอบคำอธิบาย
- จงวิเคราะห์โครงสร้างอาร์กิวเมนต์ของกริยาที่ปรากฏในประโยคต่อไปนี้ ตามตัวอย่างการวิเคราะห์กริยา hit ในบทนี้ โดยเลือกใช้บทบาทที่ตาหรือบทบาทอรรถศาสตร์ที่นิยามไว้ตามกรอบการทของฟิลมอร์ ตามที่ปรากฏใน อมราและคณะ บทที่ 12 หน้า 316-317
 - 1) อาหารร้านนี้อร่อยดี
 - 2) ครูให้รางวัลเด็ก
 - 3) เขาดีใจที่เขาสอบได้
 - 4) เขาบอกเธอว่า เขาจะไปเชียงใหม่พรุ่งนี้
 - 5) เขาเดินไปโรงเรียน
 - 6) เขาอยู่ที่เชียงใหม่
 - 7) The thunder scared the baby.
 - 8) I received the books yesterday.
 - 9) I want coffee.
 - 10) He promised Jane the job last week.

⁷ คำประเภ Inflection คือ หน่วยไวยากรณ์ที่ระบุกาลและ ความคล้อยตามทางไวยากรณ์ ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในหัวข้อต่อไป

3

ทฤษฎีย่อ: ทฤษฎีเอ็กซ์บาร์ (X-Bar Theory) และ หลักการโพรเจกชัน (Projection Principle)

3.1 ทฤษฎีเอ็กซ์บาร์ (X-Bar Theory)

แนวคิดและพัฒนาการของทฤษฎีเอ็กซ์บาร์ (X-Bar Theory หรือ X-Bar Theory) อันเป็นทฤษฎีเกี่ยวกับหน่วยโครงสร้างระดับต่างๆ ได้กล่าวถึงไปโดยละเอียดแล้วใน อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ (2544, บทที่ 10) ในส่วนนี้จึงจะขอกล่าวถึงทฤษฎีนี้แต่เพียงสังเขป

ทฤษฎีเอ็กซ์บาร์ เป็นทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบของหน่วยในภาษาทุกระดับ มีหลักการว่า

- หน่วยทุกหน่วยนั้นเป็นหน่วยสร้างแบบเข้าศูนย์ (Endocentric) กล่าวคือ หน่วยสร้างทุกหน่วยประกอบด้วย ส่วนหลัก (head) และส่วนเติมเต็มและส่วนขยายเฉพาะของ ส่วนหลัก และหน่วยสร้างนั้นจะมีหน่วยสร้างไวยากรณ์เดียวกันกับ ส่วนหลัก

นอกจากนั้น ก็ยังมีหลักย่อยๆ เกี่ยวกับคุณสมบัติขององค์ประกอบของหน่วยสร้างดังนี้

- ส่วนหลักของหน่วยสร้างใดๆ ต้องเป็น คำศัพท์ (lexical)
- ส่วนเติมเต็ม (complement) และส่วนขยายเฉพาะ (specifier) ที่มาประกอบส่วนหลักนั้น กำหนดโดยเงื่อนไขการเกิดร่วม ของแต่ละศัพท์ที่เป็น ส่วนหลัก ดังนั้น โครงสร้างของหน่วยสร้าง ที่ประกอบไปด้วย ส่วนประกอบตามศัพท์ที่เป็น ส่วนหลัก กำหนด จึงเรียกว่า เป็น หน่วยโพรเจกชัน (Projection) ของ ส่วนหลัก
- หน่วยโพรเจกชันระดับที่ใหญ่ที่สุด (Maximal Projection) คือหน่วยระดับวลี (Phrase)
- หน่วยที่เป็นส่วนเติมเต็ม หรือ ส่วนขยายเฉพาะของ ส่วนหลัก (head) นั้นจะต้องเป็นหน่วยโพรเจกชันระดับที่ใหญ่ที่สุด (Maximal Projection) เท่านั้น

สำหรับจำนวนระดับหน่วยโพรเจกชันของ ส่วนหลัก (head) นั้น นักไวยากรณ์เพิ่มพูนส่วนมากถือเอาว่า มีสองระดับ

หลักการนี้จะสรุปในรูปของสูตรสัญลักษณ์ได้ดังต่อไปนี้ โดยใช้ X แทนประเภทของประเภททางไวยากรณ์ และแสดงระดับโดย ตัวยก (0,1,2) หรือโดยจำนวนขีดข้างบน X หรือข้างๆ X ดังต่อไปนี้

- หน่วยระดับศัพท์ ซึ่งเป็นหน่วยที่เล็กที่สุด แสดงโดย X ที่ไม่มีขีด หรือตัวยกเลข 0 ดังนี้: X หรือ x^0
- หน่วยระดับที่ใหญ่กว่าศัพท์ หนึ่งระดับ แสดงโดย X ที่มีขีดข้างบน หรือขีดข้างๆ ขีดเดียว หรือ ตัวยกเลข 1 ดังนี้: \bar{X} หรือ X' หรือ X^1
- หน่วยระดับที่ใหญ่กว่าศัพท์สองระดับ แสดงโดย X ที่มีขีดข้างบน หรือขีดข้างๆ สองขีด หรือ ตัวยกเลข 2 ดังนี้:

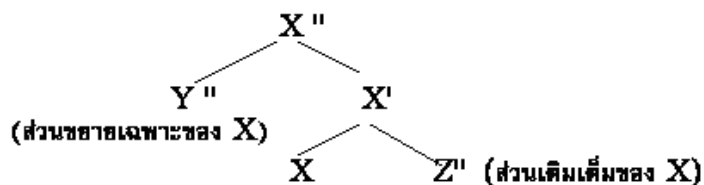
$\bar{\bar{X}}$ หรือ X'' หรือ x^2

สำหรับหน่วยระดับที่ใหญ่กว่าหน่วยระดับศัพท์สองระดับ ในแนวคิดตัวแบบหลักการและกรอบค่าถือกันว่าเป็น XP คือ หน่วยระดับวลี ซึ่งนับเป็นหน่วยโพรเจกชันที่มีระดับที่ใหญ่ที่สุด มีองค์ประกอบโครงสร้างดังนี้

$X'' \rightarrow$ ส่วนขยายเฉพาะ (Specifier) X'

$X' \rightarrow X$ ส่วนเติมเต็ม (Complement)

โดยส่วนขยายเฉพาะและส่วนเติมเต็ม ก็เป็นหน่วยโพรเจกชันระดับสูงสุด คือหน่วยที่สูงกว่าคัพท์ 2 ระดับ เช่นกัน องค์ประกอบโครงสร้างดังกล่าวแสดงได้เป็นแผนภูมิต้นไม้ดังนี้

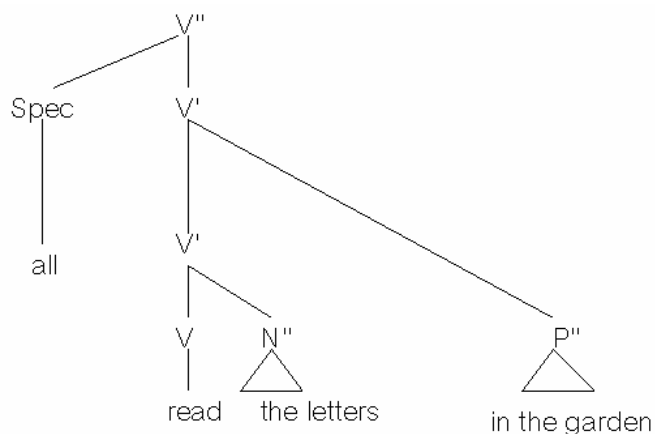
สำหรับ X' ซึ่งเป็นระดับระหว่างกลาง (Immediate Level) นั้น เป็นระดับที่จะมีหน่วยขยายที่ไม่ใช่ส่วนเติมเต็ม (ส่วนขยายรวม (Adjunct) หรือ ส่วนขยาย (Modifier)) ได้ ซึ่งจะสรุปตามรูปแบบสูตรสัญลักษณ์ แบบเกิดซ้ำได้ดังนี้

$X' \rightarrow X'$ ส่วนขยายรวม (Adjunct)

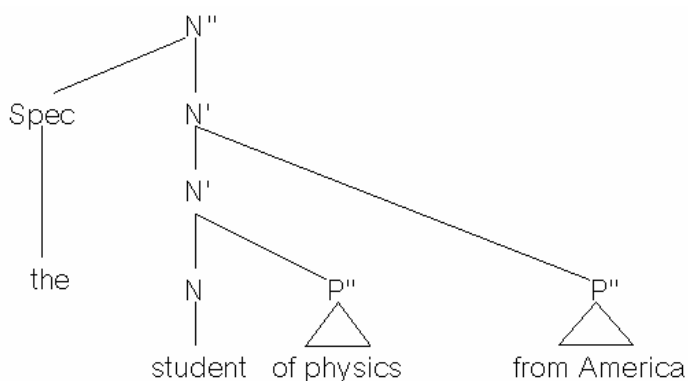
สำหรับส่วนขยายรวม (Adjunct) นี้ ก็จะต้องเป็นหน่วยโพรเจกชันระดับใหญ่ที่สุด (Maximal projection) เช่นกัน

ตัวอย่างของโครงสร้างของหน่วยระดับวลีประเภทต่าง ๆ (ดัดแปลงจาก Haegeman 1991: 78-105)

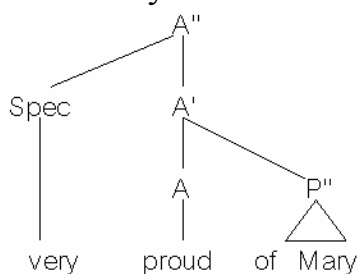
1. กริยาวลี V'' (VP) เช่น วลี all read the letters in the garden จากประโยค They all read the letters in the garden

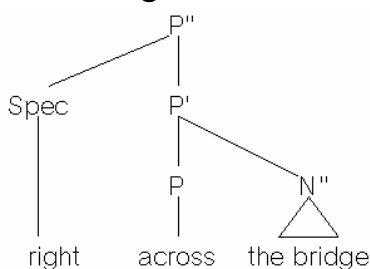
2. นามวลี N'' (NP) The students of physics from America

3. คุณศัพท์วลี A''(AP) very proud of Mary

4. บุพบทวลี P''(PP) right across the bridge

3.2 กรอบคำ (Parameter) ที่สัมพันธ์กับทฤษฎีเอ็กซ์บาร์

เมื่อพิจารณาจากมุมมองของทฤษฎีหลักการและกรอบคำ ที่ว่า ทฤษฎีเอ็กซ์บาร์ อันเป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบและระดับโครงสร้างนี้ เป็นหลักการหนึ่งของไวยากรณ์สากลแล้ว กรอบคำ (parameter) ที่สัมพันธ์กับหลักการนี้ ก็คือ ตำแหน่งและการเรียงลำดับของหน่วยต่างๆ โดยเฉพาะการเรียงลำดับของ ส่วนหลัก (head) กับส่วนเติมเต็ม, การเรียงลำดับของส่วนหลักและส่วนขยายเฉพาะ (specifier) และ การเรียงลำดับของส่วนหลักและส่วนขยายรวม (Adjunct) ซึ่งแต่ละภาษาอาจจะกำหนดไว้ต่างกันได้ กรอบคำเกี่ยวกับการเรียงลำดับของ ส่วนหลัก กับ ส่วนประกอบต่างๆ ของ ส่วนหลักนี้ เป็นที่รู้จักกันในนาม **กรอบคำส่วนหลัก (Head Parameter)** บางภาษาอาจจะตั้งค่านำหน้า ส่วนหลัก นำหน้า ส่วนเติมเต็ม เช่น ในภาษาอังกฤษ ตามที่ปรากฏในตัวอย่างข้างต้น กล่าวคือ กริยานำหน้า กรรม และ นามหลัก นำหน้า นามขยาย เป็นต้น ภาษาที่มีลักษณะเช่นนี้ เรียกว่า **ภาษาแบบส่วนหลักนำหน้า (Head-initial language)** บางภาษา อาจตั้งค่านำหน้า ส่วนหลัก ตามหลังส่วนเติมเต็ม เช่น กริยา ตามหลังกรรม ดังเช่นใน ภาษาญี่ปุ่น เป็นต้น ภาษาที่มีลักษณะเช่นนี้ เรียกว่า **ภาษาแบบส่วนหลักตามหลัง (Head-final language)**

3.3 โครงสร้างของหน่วยประโยคตามตัวแบบหลักการและกรอบคำ

สำหรับหน่วยประโยคนั้น ในฐานะที่เป็นหน่วยในภาษา ก็ย่อมมีโครงสร้างขององค์ประกอบตามหลักการ ทฤษฎีระดับขยายเช่นกัน กล่าวคือ เป็นโครงสร้างแบบเข้าสู่ศูนย์ (endocentric) ที่ประกอบไปด้วย ส่วนหลักและหน่วย ประกอบต่างๆ ของส่วนหลัก สำหรับประเด็นในเรื่องที่ว่าอะไรคือ ส่วนหลักของประโยค ก็เป็นที่ศึกษากันอย่าง กว้างขวางในหมู่นักไวยากรณ์เพิ่มพูน

สำหรับแนวคิดของ ตัวแบบหลักการและกรอบคำ นั้น สืบทอดมาจากแนวคิดของโครงสร้างประโยคตาม ทฤษฎีมาตรฐานฉบับขยาย ที่ว่า โครงสร้างประโยคก็คือ

S' -----> Comp S

และ S -----> NP INFL VP

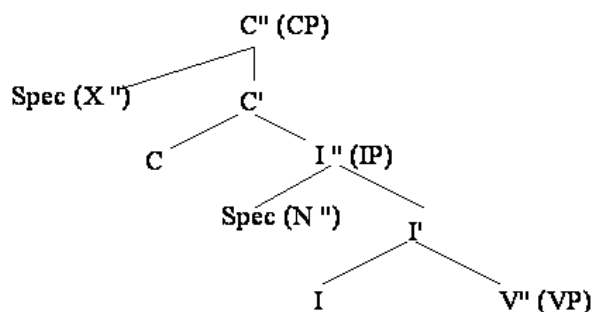
หน่วย INFL (Inflection) คือหน่วยไวยากรณ์ที่ระบุกาล และลักษณะคล้ายตามทางไวยากรณ์ (agreement) หน่วย INFL นี้ แสดงได้ด้วยลักษณะทางไวยากรณ์ 2 ลักษณะคือ [\pm Tense] และ [\pm Agreement]

ชอมสกี (Chomsky 1986a: 3) เสนอว่า โครงสร้างของหน่วยประโยค S' และหน่วยอนุพากย์ S ตาม แนวคิดของทฤษฎีมาตรฐานฉบับขยาย นี้แสดงองค์ประกอบตามทฤษฎีเอ็กซ์บาร์ ได้ว่า S' เป็นโครงสร้างระดับ Complementizer Phrase (CP) หรือ C'' ซึ่งเป็นหน่วยโพรเจ็กชันระดับสูงสุดของตัวนำส่วนเติมเต็ม และ S ก็เป็นโครงสร้างระดับ Inflection Phrase (IP) หรือ I'' ซึ่งเป็นหน่วยโพรเจ็กชันระดับสูงสุดของหน่วย INFL กล่าวคือ ชอมสกีถือว่า คำประเภทตัวนำส่วนเติมเต็ม คือ ส่วนหลักของหน่วยประโยค S' และ หน่วย INFL คือ ส่วนหลักของหน่วยอนุพากย์ S นั่นเอง

ดังนั้น โครงสร้างของประโยคตามแนวคิดนี้ ดังที่เสนอในช่วงทศวรรษ ค.ศ. 1980 คือ

[C'' X'' [C' C [I'' NP [I' I V'' ...]]]]

ซึ่งจะแสดงเป็นแผนภูมิต้นไม้ได้ดังนี้

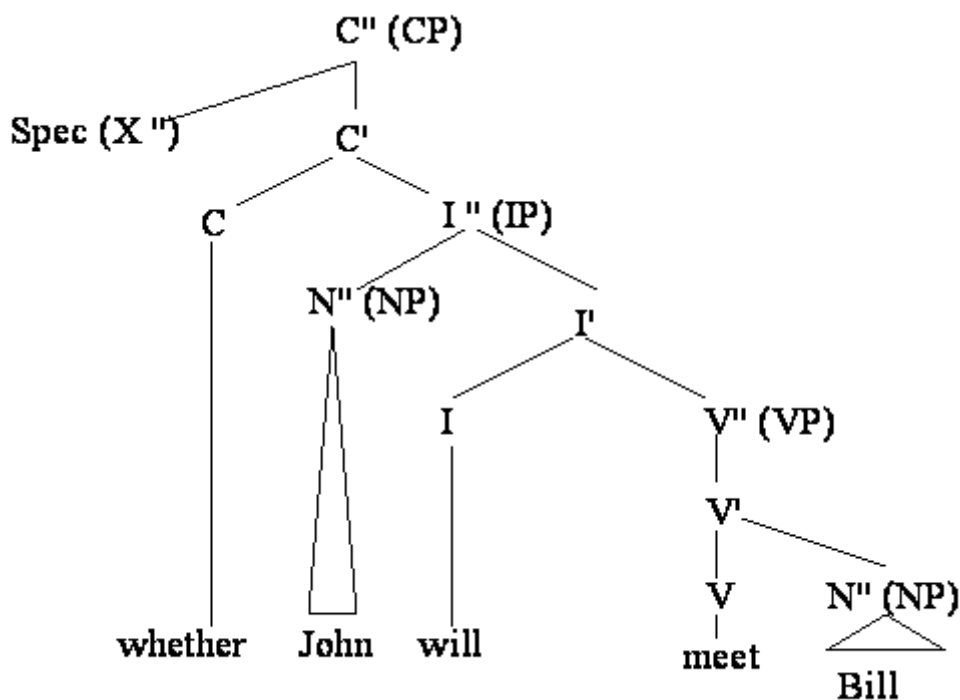

จะเห็นได้ว่า ตามแนวคิดนี้ โครงสร้างระดับประโยคและอนุพากย์จัดเป็นหน่วยระดับวลีประเภทที่มีส่วนหลักเป็นคำไวยากรณ์ หรือคำหน้าที่ ซึ่งเรียกกันว่า วลีคำหน้าที่ (Functional Phrase) นั่นเอง

ตามแนวคิดหลักการและกรอบคำ ส่วนขยายเฉพาะที่เป็นหน่วยประกอบของหน่วยระดับวลีโดยทั่วไปนั้นเป็น หน่วยประกอบแบบเลือกได้ (optional) เช่นในกรณีส่วนขยายเฉพาะที่เป็นหน่วยประกอบของหน่วยระดับวลี CP จะปรากฏเป็นองค์ประกอบของ CP หรือไม่ก็ได้ และโดยทั่วไปตำแหน่งส่วนขยายเฉพาะของ C''(CP) ก็คือ ตำแหน่ง ที่คำในหมวดคำถามประเภท Wh- ย้ายมาลง เมื่อมีกระบวนการโยกย้ายตำแหน่งเกิดขึ้น

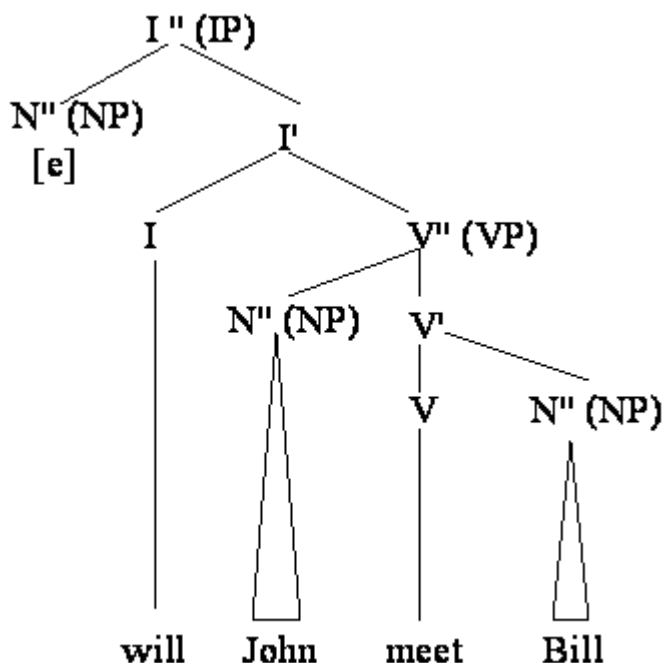
อย่างไรก็ตาม สำหรับหน่วยระดับวลี IP นั้นมีเงื่อนไขพิเศษ⁸ที่ ระบุว่าส่วนขยายเฉพาะ เป็นหน่วยบังคับที่ จะต้องปรากฏเป็นหน่วยองค์ประกอบของหน่วยวลี IP โดยหน่วยนี้ก็คือหน่วยนามวลี ที่มีบทบาทความสัมพันธ์ ไวยากรณ์เป็นหน่วยประธานของหน่วยอนุพากย์ IP

ตัวอย่างแผนภูมิต้นไม้แสดงโครงสร้างหน่วยประโยค whether John will meet Bill

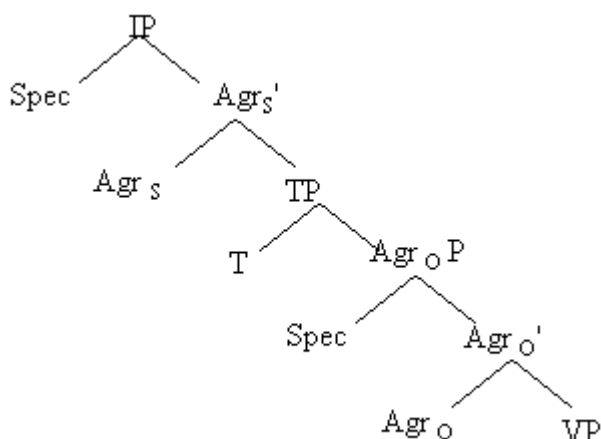

นับตั้งแต่ช่วงทศวรรษค.ศ. 1990 เป็นต้นมา ก็ได้มีข้อเสนอต่างๆเพิ่มเติมที่หลากหลายเกี่ยวกับโครงสร้างของประโยค และ อนุพากย์ ตามหลักการในทฤษฎีเอ็กซ์บาร์ ข้อเสนอโครงสร้างเหล่านี้ก็ยังไม่เป็นที่ยุติ ยังคงมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปตลอด ตัวอย่างเช่น อนุพากย์ John will meet Bill จะแสดงเป็นแผนภูมิต้นไม้ตามข้อเสนอโครงสร้างอนุพากย์ของ Chomsky and Lasnik 1996: 61 ได้ดังนี้

⁸ เงื่อนไขนี้เรียกว่า หลักการโพรเจกชันเสริม (*Extended Projection Principle*) ดูรายละเอียดเรื่อง หลักการโพรเจกชันในหัวข้อต่อไป

ตัวอย่างอีกตัวอย่างหนึ่งคือ โครงสร้างภายในของหน่วย I' ตามที่ปรากฏในงานของชอมสกีและลาสนิค (Chomsky and Lasnik 1996: 60) ซึ่งแสดงตามข้อเสนอของ พอลล็อค (Pollock 1989) และ เบลเล็ตติ (Belletti 1990) เป็นดังนี้

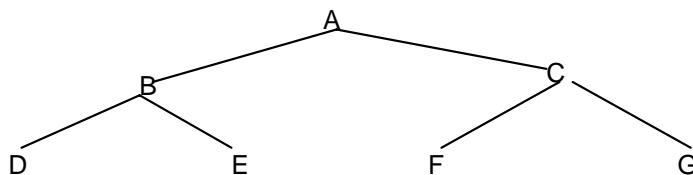
เนื่องจากข้อเสนอโครงสร้างใหม่ๆ ต่างๆ ดังกล่าว ส่วนมากยังเป็นที่ถกเถียงกันยังไม่เป็นที่ยุติ มีการเปลี่ยนแปลงไม่หยุดนิ่ง และในบางกรณีก็มีความสลับซับซ้อนเชิงทฤษฎีมาก ดังนั้น ในการนำเสนอโครงสร้างหน่วยต่างๆ ประกอบการนำเสนอและอธิบายแนวคิดและทฤษฎีย่อยต่างๆ ตามต้นแบบหลักการและกรอบคำในบทต่อไป ผู้เขียนจึงยึดตามทฤษฎีฉบับช่วงทศวรรษ 1980 ซึ่งนับว่าเป็นทฤษฎีฉบับที่เป็นรากฐานสำคัญของแนวคิดหลักการและกรอบคำ

3.3 ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของหน่วย

ทฤษฎีเอ็กซ์บาร์นั้น กล่าวถึงองค์ประกอบของโครงสร้างของหน่วยประเภทต่างๆ ซึ่งสำหรับการแสดงองค์ประกอบของหน่วยนี้ นิยมแสดงในรูปแผนภูมิต้นไม้ ดังนั้นในการบรรยายหรือกล่าวถึงความสัมพันธ์ในเชิงโครงสร้างของหน่วยต่างๆ จึงเป็นการนิยามจากตำแหน่งต่างๆ ในแผนภูมิต้นไม้

สำหรับความสัมพันธ์ในเชิงโครงสร้างของหน่วยต่าง ๆ นั้น มีความสัมพันธ์หลัก ๆ ดังต่อไปนี้

1.) **ความสัมพันธ์แบบคุม (Dominance Relation)** เป็นความสัมพันธ์เชิงลำดับชั้น (hierarchical relation) ระหว่างหน่วยสร้าง กับหน่วยที่เป็นองค์ประกอบของหน่วยสร้างนั้น ๆ เช่น จากตัวอย่างแผนภูมิต้นไม้ข้างล่าง จุดแตกกิ่ง (node) A คุม (dominate) ทุกกิ่ง ที่อยู่ภายใต้ จุดแตกกิ่ง A ซึ่งได้แก่ กิ่ง B และ กิ่ง C สำหรับ จุดแตกกิ่ง B คุม (dominate) กิ่ง D และ กิ่ง E ส่วน จุดแตกกิ่ง C คุม (dominate) กิ่ง F และ G

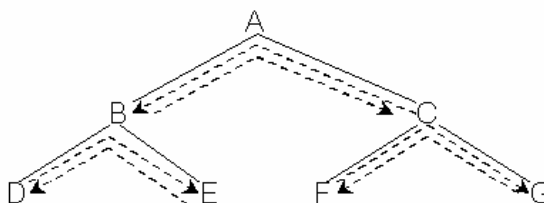

2.) **ความสัมพันธ์แบบเชิงเส้น (linearity)** เป็นความสัมพันธ์การเรียงลำดับแนวนอน ระหว่างหน่วยต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบของหน่วยใดหน่วยหนึ่ง สำหรับความสัมพันธ์แบบเชิงเส้น ได้แก่ ความสัมพันธ์แบบ นำหน้า (precedence) ระหว่างหน่วย เช่น จากแผนภูมิต้นไม้ข้างต้น หน่วย B นำหน้า (precede) หน่วย C และ F และ G หน่วย D นำหน้า หน่วย E, C, F และ G เป็นต้น

3.) **ความสัมพันธ์แบบบัญชา (Command หรือ c-command)**

การบัญชา (command หรือ constituent-command หรือ c-command) เป็นความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยใดหน่วยหนึ่ง กับหน่วยอื่น ๆ ที่อยู่ภายในขอบเขตหรือวิสัย (domain) ของหน่วยใหญ่เดียวกัน โดยที่หน่วยนั้น ๆ มีสถานภาพ "เหนือกว่า" หน่วยอื่นในเชิงโครงสร้าง แต่ไม่ได้ "คุม" (dominate) หน่วยอื่น ๆ ตัวอย่าง เช่น ในแผนภูมิข้างล่างแสดงความสัมพันธ์และทิศทางของการบัญชาระหว่างหน่วยจุดแตกกิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ โดยใช้ลูกศรประ

- จุดแตกกิ่ง B บัญชา จุดแตกกิ่ง C, F และ G
- จุดแตกกิ่ง C บัญชา จุดแตกกิ่ง B, D และ E
- จุดแตกกิ่ง D บัญชา จุดแตกกิ่ง E
- จุดแตกกิ่ง E บัญชา จุดแตกกิ่ง D
- จุดแตกกิ่ง F บัญชา จุดแตกกิ่ง G
- จุดแตกกิ่ง G บัญชา จุดแตกกิ่ง F

แนวคิดเรื่องความสัมพันธ์แบบบัญชา (command หรือ c-command) นี้ เดิมเป็นแนวคิดที่ใช้อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างรูปหลัก (antecedent) และรูปอ้างอิงตาม (anaphora) ในการศึกษาเรื่องเงื่อนไขเกี่ยวกับรูปแทนต่าง ๆ ซึ่งนักภาษาศาสตร์หลาย ๆ ท่านก็เห็นพ้องต้องกันว่า จะต้องมียุทธศาสตร์ว่า รูปหลักและรูปอ้างอิงตามนั้นควรจะอยู่ในขอบเขตอนุพากย์ (clause) เดียวกัน ซึ่งเดิมเงื่อนไขนี้เรียกกันว่า **เงื่อนไขหน่วยร่วมอนุพากย์ (clausemate condition)** ต่อมามีการนิยามเงื่อนไขนี้ในลักษณะความสัมพันธ์ในเชิงโครงสร้างของหน่วยต่าง ๆ และเรียกกันว่า การบัญชา (command หรือ c-command) นักภาษาศาสตร์ที่เสนอแนวคิดดังกล่าวได้แก่ แลงแอกเคอร์ (Langacker 1969), ไรน์ฮาร์ท (Reinhart 1976/1983), ลาสนิค (Lasnik 1976) เป็นต้น

ชอมสกี (Chomsky 1986a: 8) นิยามการบัญชา(c-command) ไว้ว่า
 “หน่วย α บัญชา หน่วย β ในกรณีที่ หน่วย α ไม่ได้คุม (dominate) หน่วย β และ หน่วย γ ทุก ๆ หน่วย ที่คุม หน่วย α ย่อมคุม หน่วย β ด้วย”⁹

ตัวอย่างเช่น จากแผนภูมิต้นไม้ข้างต้น ความสัมพันธ์การบัญชาระหว่าง หน่วย D และ หน่วย E เป็นไปตามคำนิยามข้างต้นดังนี้ (คำอธิบายเพิ่มเติมจากคำนิยามให้ไว้ในวงเล็บ)

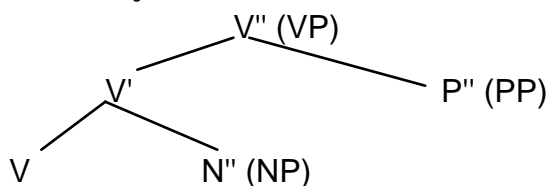
“หน่วย D บัญชา หน่วย E เพราะหน่วย D ไม่ได้คุมหน่วย E (เนื่องจากเป็นจุดแตกกิ่งพี่น้องกัน) และ หน่วยทุกหน่วยที่คุมหน่วย D (คือ หน่วย B, หน่วย A) ก็คุมหน่วย E ด้วย”

หากนับว่าความสัมพันธ์นี้เป็นความสัมพันธ์ที่เป็นส่วนหนึ่งของไวยากรณ์สากล เราก็ก้าวได้ว่าเป็นความสัมพันธ์ที่เป็นกรอบค่า (parameter) โดยค่าที่จะต้องกำหนดคือค่าของหน่วย γ ว่าเป็นหน่วยที่มีคุณสมบัติอย่างไร ซึ่งมีข้อเสนอว่าจะมีการกำหนดค่าของหน่วย γ ได้ 2 ลักษณะคือ

1) หน่วย γ คือ หน่วยใด ๆ ที่แตกกิ่ง (branching node) ซึ่งก็คือหน่วยใด ๆ ที่ประกอบด้วยหน่วยย่อย 2 หน่วยขึ้นไป ข้อเสนอแนะนี้ตามนิยามของการบัญชา(c-command) ที่เสนอโดยไรน์ฮาร์ท (Reinhart 1976).

2) หน่วย γ คือ หน่วยที่เป็นหน่วยโพรเจกชันระดับสูงสุด (Maximal Projection) ตามข้อเสนอของ อาอุน และ สปอร์ทิจ (Aoun and Sportiche 1981) ความสัมพันธ์ลักษณะนี้ เรียกว่า **การบัญชาสูงสุด (m-command)** (m มาจากคำว่า maximal หมายถึงระดับสูงสุด)

เราจะเห็นผลจากความแตกต่างของการกำหนดค่า หน่วย γ ทั้ง 2 ลักษณะ เมื่อเราพิจารณาความสัมพันธ์บัญชาของหน่วย V กับหน่วยอื่น ๆ ในแผนภูมิต้นไม้ต่อไปนี้

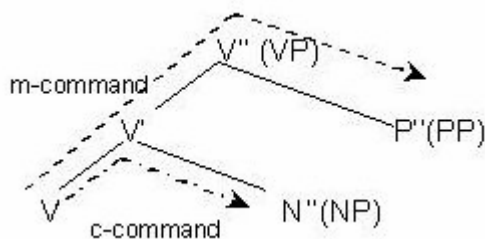

ตามการกำหนดค่าให้ หน่วย γ ต้องมีคุณสมบัติเป็นหน่วยแตกกิ่ง หน่วย V' และ V'' ก็จะเป็น หน่วย γ ตามคำนิยามได้ เนื่องจากทั้งสองหน่วยเป็นหน่วยแตกกิ่ง คือ ประกอบด้วยหน่วยย่อยมากกว่าหนึ่งหน่วย ดังนั้น หากเราพิจารณาหน่วยกริยา (V) ในฐานะที่เป็น หน่วย α ตามคำนิยามข้างต้น หน่วยกริยา V ก็จะบัญชา (c-command) หน่วย NP แต่ไม่นับว่าบัญชา หน่วย PP เนื่องจาก หน่วยแตกกิ่งซึ่งมี 2 หน่วย (คือ V' และ V'') นั้น ทั้ง 2 หน่วยคุมทั้ง V และ NP หน่วยกริยา V จึงบัญชา NP เพราะเป็นไปตามเงื่อนไขในคำนิยามที่ว่าหน่วยแตกกิ่งทุกหน่วยที่คุม V ก็คุม NP ด้วย แต่มีเพียงหน่วยแตกกิ่ง V'' เท่านั้นที่คุมทั้ง V และ PP หน่วยแตกกิ่ง V' ไม่ได้ คุม PP ด้วย ดังนั้น หน่วย V จึงไม่ได้ บัญชาหน่วย PP

หากกำหนดค่าให้ หน่วย γ ต้องมีคุณสมบัติเป็นหน่วยโพรเจกชันระดับใหญ่ที่สุด จากแผนภูมิต้นไม้ข้างต้น หน่วย V'' ก็จะเป็นหน่วยโพรเจกชันระดับใหญ่ที่สุด ที่คุม ทั้ง V และ NP และ PP ดังนั้น หน่วยกริยา V จึง **บัญชาสูงสุด (m-command)** ทั้งหน่วย NP และ PP

ความสัมพันธ์แบบบัญชา(c-command) และ บัญชาสูงสุด(m-command) ทั้ง 2 แบบตามตัวอย่างที่กล่าวมาแล้วข้างต้น แสดงเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

⁹ α c-commands β iff α does not dominate β and every γ that dominates α dominates β

4.) ความสัมพันธ์แบบกำกับ (Government)

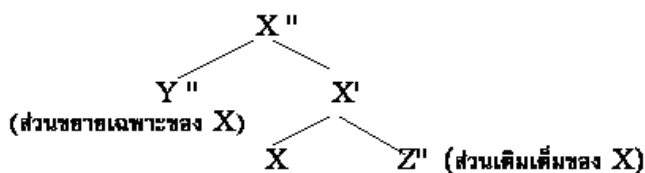
ความสัมพันธ์แบบกำกับ (government) เป็นความสัมพันธ์ของหน่วยต่างๆที่อยู่ในขอบเขตเดียวกัน เช่นเดียวกับความสัมพันธ์แบบบัญชา แต่ความสัมพันธ์แบบกำกับนี้ นับว่าเป็นความสัมพันธ์ที่เฉพาะที่ (local) และมีเงื่อนไขจำกัด มากกว่าความสัมพันธ์แบบบัญชา กล่าวคือ เป็นความสัมพันธ์ระหว่างส่วนหลัก (head) กับหน่วยเติมเต็ม (complement) เท่านั้น

ความสัมพันธ์แบบกำกับนี้ นับว่าเป็นความสัมพันธ์ที่สำคัญอย่างยิ่งตามแนวคิดแบบ ตัวแบบหลักการและกรอบคำ เนื่องจากเป็นความสัมพันธ์หลัก ที่เป็นเงื่อนไขข้อกำหนดของหลักการและทฤษฎีย่อยอื่นๆ เช่น การกำหนดการก่ เอนไขการเกิดของประเภทไร้รูป (Empty category) เอนไขความสัมพันธ์ผู้กระหว่กรรูปหลัก (antecedent) กับรูปอ้างอิงตาม (anaphor) เป็นต้น ความสัมพันธ์แบบกำกับนี้จึงจัดเป็นทฤษฎีย่อยที่สำคัญของแนวคิดตัวแบบหลักการและกรอบคำ

เราจะกล่าวถึงทฤษฎีกำกับโดยละเอียดต่อไป ใน **บทที่ 4**

3.4 หลักการอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีเอ็กซ์บาร์: หลักการโพรเจกชัน (Projection Principle)

เราจะเห็นได้ว่า ตามแนวคิด ตัวแบบหลักการและกรอบคำ ทฤษฎีเอ็กซ์บาร์เป็นทฤษฎีเกี่ยวกับโครงสร้างหน่วยทั่วไปที่กล่าวถึงเฉพาะองค์ประกอบของหน่วยต่างๆว่าประกอบด้วยส่วนหลัก หน่วยประกอบอย่างไร และมีความสัมพันธ์ระหว่างส่วนหลักกับหน่วยประกอบอย่างไร แต่ทฤษฎีเอ็กซ์บาร์นั้น มิได้มีการระบุแจกแจงในเรื่องเงื่อนไขเกี่ยวกับหมวดไวยากรณ์ของหน่วยประกอบต่างๆของส่วนหลักว่าจะเป็นประเภททางไวยากรณ์ประเภทใด องค์ประกอบโครงสร้างของหน่วยระดับลิประเภทต่างๆตามทฤษฎีเอ็กซ์บาร์ สรุปลได้ตามแผนภูมิต้นไม้ต่อไปนี้

สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติด้านประเภททางไวยากรณ์ของหน่วยประกอบต่างๆของส่วนหลักนั้น เป็นข้อมูลที่ได้จากศัพท์ที่เป็นส่วนหลัก กล่าวคือเป็นข้อมูลเกี่ยวกับเงื่อนไขการเกิดร่วมของศัพท์นั้นว่าจะเกิดร่วมกับหน่วยประเภทใด และมีความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์กันอย่างไร (ดูรายละเอียดใน **บทที่ 2** คลังศัพท์และทฤษฎีที่ตา) เงื่อนไขนี้จะเป็นเงื่อนไขที่คงไว้ในหน่วยสร้างทุกระดับ กล่าวคือ หน่วยสร้างทุกระดับจะนับว่าเป็นหน่วยคาดการณ์หรือหน่วยโพรเจกชัน (projection) ที่เป็นไปตามเงื่อนไขการเกิดร่วมของศัพท์ที่เป็นส่วนหลัก ซึ่งลักษณะเงื่อนไขของโครงสร้างของหน่วยในลักษณะนี้ เรียกกันว่า **หลักการโพรเจกชัน (Projection Principle)**

ชอมสกี (Chomsky 1981: 29) กล่าวถึงหลักการนี้ไว้ดังนี้

Projection Principle

"Representations at each syntactic level (i.e. LF, and D- and S-structure) are projected from the lexicon, in that they observe the subcategorization properties of lexical items"

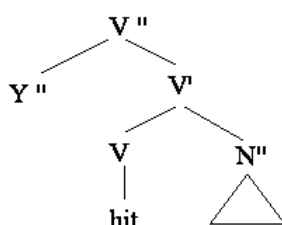
หลักการโพรเจกชัน

“รูปแทนในระดับทางวากยสัมพันธ์แต่ละระดับ (คือ ระดับรูปตรรกะ, ระดับโครงสร้าง-ดี และระดับโครงสร้าง-เอส) นั้นเป็นการกำหนดคาดการณ์จากคลังศัพท์ ในลักษณะที่เป็นไปตามคุณสมบัติเงื่อนไขการเกิดร่วมของศัพท์แต่ละศัพท์”

ตัวอย่างเช่น ศัพท์ hit ในภาษาอังกฤษ มีคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ดังต่อไปนี้: เป็นศัพท์ประเภทกริยากรรม โดยหน่วยที่ทำหน้าที่เป็นส่วนเติมเต็มทำหน้าที่กรรมนั้นเป็นหน่วยนาม (NP) คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ระบุเงื่อนไขการเกิดร่วมนี้ระบุในรูปแบบกรอบการจำแนกประเภทย่อย(subcategorization frame) ได้ดังนี้

hit V, [___ NP]

โครงสร้างคาดการณ์ หรือโครงสร้างโพรเจกชันระดับสูงสุดของกริยานี้ เป็นโครงสร้างในระดับกริยาลี โดยจะแสดงองค์ประกอบโครงสร้างในทุกะดับโครงสร้างตามทฤษฎีเอ็กซ์บาร์ ได้ดังนี้

โดย Y'' ในแผนภูมิคือ ตำแหน่งของหน่วยวลีที่เป็นส่วนขยายเฉพาะของกริยา hit ที่ยังไม่มีกริยากรรมว่าเป็นประเภทไวยากรณ์ใด ซึ่งส่วนขยายเฉพาะนี้เป็นหน่วยแบบเลือกได้ ไม่จำเป็นต้องปรากฏร่วมกับกริยาเสมอไป

สำหรับกรณี เงื่อนไขของหน่วยในระดับประโยคที่ว่า ทุกประโยคต้องมีหน่วยที่ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยคนั้น ซอมสกีก็ได้เสนอไว้เป็น **หลักการโพรเจกชันเสริม (Extended Projection Principle หรือ EPP)** โดยกว้าง ๆ ว่า

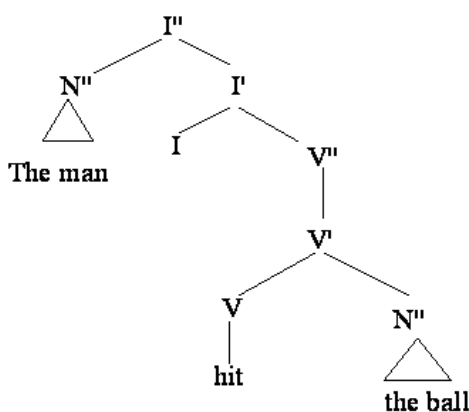
“ทุกประโยคต้องมีประธาน”

หรือตามที่ ซอมสกี (Chomsky 1996:55) เสนอไว้ว่า

“หน่วยอนุพากย์ ทุกหน่วยต้องมีส่วนขยายเฉพาะ”

“[Spec, IP] is obligatory.”

โดยถือว่าหน่วยส่วนขยายเฉพาะ (Specifier) ของหน่วยอนุพากย์ IP (I'') มีหน้าที่ไวยากรณ์เป็นประธานของหน่วยอนุพากย์นั่นเอง ซึ่งหลักการนี้ นับเป็นหลักการที่เพิ่มเติมไปจากหลักการโพรเจกชัน เนื่องจากว่าหน่วยที่ทำหน้าที่เป็นประธานของอนุพากย์ นับว่าเป็นหน่วยอาร์กิวเมนต์วงนอกของกริยา(หน่วยที่กำหนดบทบาทโดยอ้อมจากกริยา) และอยู่นอกขอบเขตของหน่วยโพรเจกชันระดับใหญ่ที่สุด (maximal projection) ของกริยา ซึ่งก็คือหน่วยกริยาลี (V'') จึงมิใช่หน่วยที่เป็นไปตามเงื่อนไขหลักการหน่วยโพรเจกชันโดยตรง (ดูแผนภูมิ ต้นไม้ของ

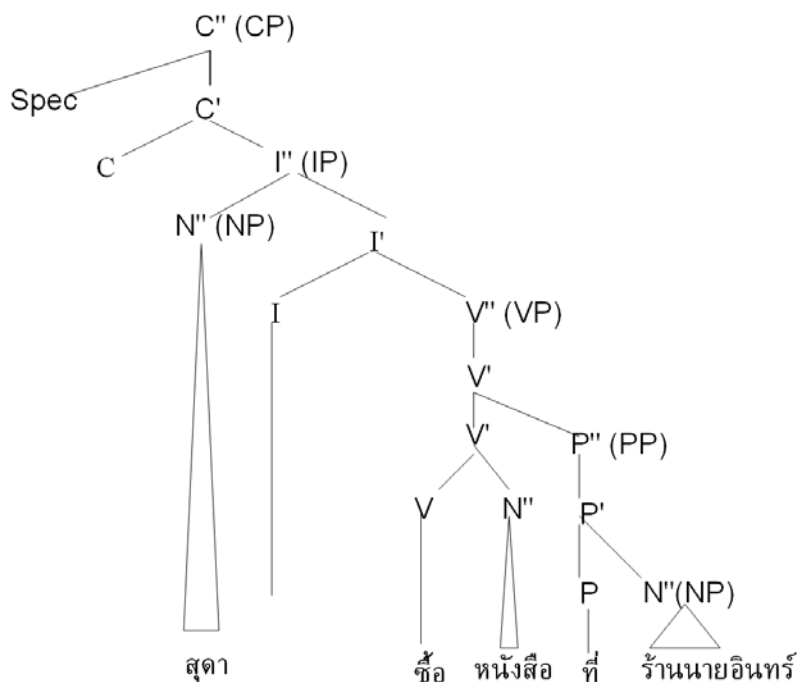
โครงสร้างประโยคข้างล่างประกอบ) จะเห็นได้ว่าหน่วยส่วนขยายเฉพาะของหน่วยอนุพากย์ IP ซึ่งในแผนภูมิต้นไม้ข้างล่างคือ หน่วย N" The man มิได้เป็น กิ่งพี่น้อง (sister node) ของ กริยาหลักโดยตรง

ลักษณะพิเศษอีกประการหนึ่งของหน่วยอาร์กิวเมนต์วงนอกคือ ในแต่ละประโยคจะมีหน่วยอาร์กิวเมนต์วงนอกได้เพียงหนึ่งเดียวเท่านั้น ในขณะที่ อาร์กิวเมนต์วงในจะมีจำนวนเท่าใดก็ได้ ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของกริยาที่เป็นส่วนหลัก เช่น กริยากลุ่มทวิกรรม ก็จะมีจำนวนอาร์กิวเมนต์วงใน 2 หน่วย เป็นต้น

แบบฝึกหัด (บทที่ 3)

1. จงเขียนแผนภูมิต้นไม้ของประโยคต่อไปนี้ (โดยใช้โครงสร้างตามทฤษฎีเอ็กซ์บาร์ฉบับ 1980 ตามแผนภูมิต้นไม้ข้างล่าง)
 - 1) สมชายสั่งหนังสือจากต่างประเทศทางอินเทอร์เน็ต
 - 2) สมชายชอบเฟอร์นิเจอร์จากต่างประเทศที่ห้างเซ็นทรัล
 - 3) She cleaned the glass carefully with a towel.
 - 4) Jane is very interested in Thai music.
 - 5) Jane will meet the new boss in the lobby of the building.
 - 6) The announcement of the news surprised all the employees of the firm.

2. จากแผนภูมิต้นไม้ต่อไปนี้ (ดัดแปลงจาก Haegeman 1991: 137)
 - 1) หน่วยใดบ้างที่ C, I และ V บัญชา (c-command)
 - 2) หน่วยใดบ้างที่ C, I และ V บัญชาสูงสุด (m-command)

3. จงระบุความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างต่างๆของหน่วยในแผนภูมิต้นไม้ตามทฤษฎีเอ็กซ์บาร์ ของคูหน่วยต่อไปนี้ตามที่ปรากฏในแผนภูมิต้นไม้ข้างบน (ความสัมพันธ์ เช่น นำหน้า (precede) คุม (dominate) บัญชา (c-command) บัญชาสูงสุด (m-command) พี่น้อง(sister) แม่(mother) ฯลฯ)

- 1) VP และ PP(ที่ร้านนายอินทร์)
- 2) PP (ที่ร้านนายอินทร์) และ NP(หนังสือ)
- 3) NP (สุดา) และ VP
- 4) NP (สุดา) และ NP(หนังสือ)
- 5) IP และ C'
- 6) C และ I
- 7) C และ NP (สุดา)
- 8) I และ NP(หนังสือ)
- 9) V และ NP (สุดา)
- 10) V' และ PP(ที่ร้านนายอินทร์)
- 11) P และ NP(ร้านนายอินทร์)
- 12) V และ P
- 13) C และ VP
- 14) VP และ NP(ร้านนายอินทร์)
- 15) I และ NP(ร้านนายอินทร์)